

Према законодавству Републике Српске, привредна друштва и предузетници су двије основне привредне форме које се оснивају и региструју ради пословања у циљу стицања добити. Оснивање и управљање привредним друштвима уређено је Законом о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“, бр. 127/08, 58/09, 100/11 и 67/13). Регистрација и пословање у форми предузетника регулисано је Законом о занатско-предузетничкој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, бр. 117/11, 121/12 и 67/13). Наведени закони представљају опште прописе који се примјењују на пословање привредних друштава и предузетника. Сходно томе, одговор на предметно питање зависи од рјешења означених закона.

Закон о занатско-предузетничкој дјелатности не прописује посебна ограничења у погледу права на оснивање привредних друштава за лица која послују као предузетници. На основу ове чињенице, очито је да странка може бити оснивач привредног друштва, као новог привредног субјекта у правном промету.

Што се тиче Закона о привредним друштвима, овај закон у одјељку 7. од чланова 31. до 39. обрађује питање лица која имају дужности према привредном друштву.

Рјешења наведених чланова важна су за предметну ситуацију странке, будући да је из садржаја постављеног питања евидентно да странка, која послује као предузетник, намјерава бити директор, односно законски заступник новог привредног друштва у чијем оснивању би учествовала.

Ова околност је битна, јер члан 31. Закона о привредним друштвима утврђује, која лица имају дужност према привредном друштву, а то су између осталог, контролни чланови и заступници привредног друштва. Дужности ових лица огледају се у њиховој обавези да раде у интересу друштва, а што подразумијева да у активностима које предузимају поступају са пажњом доброг привредника и имају савјесно и лојално понашање према привредном друштву. Савјесно и лојално понашање обавезује означена лица да се придржавају правила, која се односе на дјеловање у случају постојања сукоба интереса и конкуренције, а која су утврђена у члановима 34. и 36. Закона о привредним друштвима.

За предметно питање значајно је рјешење члана 36. Закона о привредним друштвима. Овим чланом, између осталог, прописано је да постоји конкуренција, ако лице које има дужности према привредном друштву има и својство предузетника који обавља конкурентску дјелатност са привредним друштвом. Ипак, исти члан Закона о привредним друштвима оставља могућност да лице које има дужности према привредном друштву послује и као предузетник, под условом да прибави сагласност осталих оснивача, односно чланова привредног друштва, на начин како је регулисано чланом 35. Закона о привредним друштвима.

У складу са наведеним, да ли странка и даље може наставити пословати као предузетник и бити директор новог привредног друштва, зависи од броја оснивача и врсте дјелатности коју би обављало ново привредно друштво.

У случају да ново привредно друштво има више оснивача или обавља дјелатност која је слична односно конкурентна са дјелатношћу, коју странка као предузетник обавља, нужно је да странка прибави одобрење од осталих оснивача, у складу са чланом 35. Закона о привредним друштвима, да истовремено може бити директор новог привредног друштва и пословати као предузетник.

У супротном, ако странка сама оснива ново привредно друштво, сматрамо да може истовремено наставити пословати као предузетник и обављати функцију директора у привредном друштву чији је оснивач.